

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON, 2024

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA INGLIZ TEATRI VA KINOSINING RO'LI

Yorqinova Mohlaroyim

Buxoro Davlat Universiteti, Filologiya fakulteti, Jurnalistika yўnalishi 3- bosqich talabasi

Email: mohlaroyimyorqinova86@gamil.com

Annotatsiya: Bugungi kunda chet tiliga, xususan, ingliz tiliga ehtiyoj kundan-kunga ortib bormoqda. Xususan, maktablarda 1-sinf darsligiga kiritilib, yosh avlodning tilga bo'lgan ishtiyoqini oshirish maqsadida o'rgatilmoqda. Til o'rganishda kino katta ahamiyatga ega. Ingliz tilidagi "tabiiy gapirish" iborasi nima uchun og'zaki nutqda keng qo'llaniladi? "vatandoshlar" kabi gapirish qobiliyatini keng takomillashtiradi. Bu talaffuzni yaxshilashda ham muhim rol o'yndaydi. Zamonaviy texnologiyalarning joriy etilishi bilan ingliz tilini o'qitish an'anasi sezilarli darajada o'zgarib bormoqda. Ushbu maqola ingliz tilini o'rganish va o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan o'rinni foydalanish va o'qituvchining o'z ustida izlanishi, mas'uliyatni his qilishi, darsga yangiliklar kiritishi, darsning qiziqarli va jonli o'tishini ta'minlash haqida yozilgan.

Kalit so'zlar: chet tili, innovativa texnologiyasi, o'yinlar, kommunikativ, texnik vositalar, nutq, grammatika, tinglash usullari, teleko'rsatuv, video, jarayon tarjimasi, televidenie va radio,

Zamonaviy texnologiyalarning joriy etilishi bilan chet tilini o'rgatish an'analari sezilarli darajada o'zgardi. Yangi davrda bugungi kunda chet tili o'qituvchilari zimmasiga zamonaviy pedagogik va axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda o'qitishning ilg'or usullarini joriy etish, o'sib kelayotgan yosh avlodni chet tillarida erkin so'zlasha oladigan qilib tayyorlash mas'uliyati yuklangan. Bundan tashqari, ikkinchi chet tilini o'rganishga bo'lgan talab ham ortib bormoqda. Masalan: ingliz tilini ikkinchi chet tili sifatida o'rganish talabi. Ingliz tilini ikkinchi chet tili sifatida o'rganishda asosan teatrning o'rni katta. Bizga ma'lumki, hatto yosh bolalar ham dastlab bilmaganlarini ko'proq ko'rish va eshitish orqali idrok etadilar. Nafaqat yosh bolalar, balki keksalar uchun ham televizor, radio va kinofilmalar bilan birgalikda ingliz tilini o'rganish hamda chet tilini ko'z va quloq bilan ko'rish va tushunish qobiliyatini rivojlantirish uchun eng ajoyib vositalardan biri hisoblanadi. Bunday usullar, shuningdek, chet tillarini o'rganayotgan odamlarga har qanday mimika, mimika va "tana tili" nutqini yaxshiroq tushunishga yordam beradi. Chet tilini o'rganishning ko'plab usullari mavjud. Ammo pul bo'limganida, qimmat o'qituvchilarga, chet el maktablarida kurslarga vaqt bo'limganida, o'rganishga ishtiyoq paydo bo'lganda, odamlar boshqa yo'llarni qidirmoqda. Nutq ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'rganishdagi eng muhim ko'nikmalardan biridir. Nutqni o'rganish jarayonining maqsadini ko'rishda eng yaxshi ta'sir ko'rsatadi. Ingliz tilini o'qitishdan maqsad o'quvchilarning muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat. Gapirish - og'zaki shaklda namoyon bo'ladi. Boshqa ko'nikmalar singari, u birinchi qarashda ko'rinishidan ko'ra murakkabroq va so'zlarni talaffuz qilishdan ko'proq narsani o'z ichiga oladi.

GRAMMATIKA TARJIMA JARAYONI

Nomidan ko'rini turibdiki, bu uslub (lotin va yunon tillaridan boshlangan til o'qitishning an'anaviy shakli) asosan grammatika va tarjima ko'nikmalariga e'tibor beradi. Garchi bu ingliz

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON,2024

tilini cheklangan o'qituvchilar uchun eng oson usul bo'lsa-da, u ko'pincha ba'zi o'quv qo'llannmalarini yoki ko'plab talabalarni qoldiradi. Ushbu uslubning umumiyligi tanqidi talaffuz, nutq va til bilan faol shug'ullanish bilan bog'liq. Ulardan biri inglez tilini video materiallardan o'rganishdir: filmlar, multfilmlar va teleko'rsatuvlar. Ikkinci muhim nuqta - chet tilini o'rganish amaliyotni o'z ichiga oladi. Til nafaqat kitob o'qish va multfilmlarni tomosha qilish, balki gapirishni ham o'rganadi. Shunday ekan, amaliyotsiz tilni "bilish" haqida gap ham bo'lishi mumkin emas. Uchinchi jihat shundaki, zamonaviy multfilm va filmlarda mavjud bo'lgan so'z boyligi zamonaviy bilimli odamning so'z boyligi talablariga ham mos kelmaydi: multfilm va filmlar gazeta va klassik adabiyotning o'rmini bosa olmaydi.

Filmlar va multfilmlardan inglez tilini o'rganishning nazariy jihatini

Nazariy jihatdan aytganda, inson bo'sh vaqtini faqat chet tilidagi filmlarni tomosha qilishga bag'ishlagan holda til bo'yicha o'rtacha bilim darajasiga erisha oladi. Albatta, bunday "o'rganish" daftar va qalam kabi mavzularni to'liq bilmaslikni anglatmaydi - har doim notanish so'z va iboralarni yozish kerak. 1) Eng oson - ona tilidagi audio trek va inglez tilidagi subtitrlar. Bu davrda asosiy so'z boyligi shakllana boshlaydi, sintaksis asoslari o'zlashtiriladi.

2) oraliq bosqich - inglezcha audio trek va inglezcha subtitrlar. Bu bosqichda nafaqat lug'at, balki talaffuz ham mustahkamlanadi.

3) Ingliz tilidagi audio trekka subtitrlar yo'qligi. Bu bosqichni yakuniy bosqich deb atash mumkin. Ammo, agar talaba videodagi matnning 15% dan ortig'ini aniqlay olmasa, bu bosqichdan o'tgan-o'tmaganligini o'ylab ko'rishi kerak.

Video yordamida til o'rganishning o'ziga xos xususiyati lug'atda oddiy qayta yozishdan ko'ra so'zlarni tezroq so'rib olish va yodlash deb atash mumkin - grafik jihat har safar ongda paydo bo'ladijan assotsiatsiyani yaratishga yordam beradi. ma'lum bir so'z yoki iborani eslab qolishingiz kerak. Filmlar va teleko'rsatuvlarni tomosha qilish orqali inglez tilini o'rganishning amaliy jihatini .Agar siz inglez tilini faqat multfilmlar yoki filmlar tomosha qilish orqali o'rganish mumkin deb hisoblasangiz, bunday o'rganishning "sifati" haqida ko'plab savollar tug'iladi. Ulardan birinchisi va eng muhimi o'rganilayotgan til grammatikasini qanday o'rganish masalasiadir. Albatta, teleseriallarni tomosha qilishdagina tilning grammatik bazasini o'zlashtira olgan kishilarga misollar bor, lekin bu odamlar kamdan-kam istisno hisoblanadi. Va ko'p hollarda bunday talabalar mifik tabuda yoki boshqa chet tilini o'rganish tajribasidan til tuzilishi haqida minimal bilimga ega edilar, shuning uchun sintaksis va grammatikani tushunish ular uchun oson edi. Ikkinci muhim jihat shundaki, chet tilini o'rganish amaliyotni o'z ichiga oladi. Til nafaqat kitob o'qish va multfilmlarni tomosha qilish, balki gapirishni ham o'rganadi. Shunday ekan, amaliyotsiz tilni "bilish" haqida gap ham bo'lishi mumkin emas. Uchinchi jihat shundaki, zamonaviy multfilm va filmlarda mavjud bo'lgan so'z boyligi zamonaviy bilimli odamning so'z boyligi talablariga ham mos kelmaydi: multfilm va filmlar gazeta va klassik adabiyotning o'rmini bosa olmaydi.Ha, odam inglez tilini teleko'rsatuvlar va filmlardan o'rganishi mumkin, ammo bu tilni bilish darajasi to'liq emas va juda oddiy - jargon va kundalik lug'atni yaxshi bilish murakkab iboralar, atamalar va til vositalarini bilmaslik bilan birlashtiriladi. adabiyotda, jurnalistikada qo'llaniladi, "o'yamasdan gapirmoqchi bo'lganida" inglez tilini teleko'rsatuv va filmlardan o'rgangan talaba qoqiladi. Shunday qilib, biz videodan chet tilini o'rganish nafaqat kundalik lug'atga ega bo'lish va balki "kundalik" inglez tiliga ega bo'lish imkonini beradi, deb xulosa qilishimiz mumkin, lekin shunga qaramay, chet tilidagi seriallar va videofilmlarni tomosha qilish kerak bo'lgan elementlardan biridir. to'liq til o'rganish dasturi.Xulosa: Ikkinci tilni o'zlashtirish inglez tilida so'zlashuvchi mamlakatlarda amaliy tilshunoslik doirasida shaxsning ikkinchi tilni o'zlashtirish jarayonini o'rganadigan mustaqil fan sifatida qaraladi. Ikkinci til - bu odamning ona tilini o'zlashtirgandan keyin

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON,2024

tabiiy ravishda yoki maxsus tayyorgarlik yordamida o'rganadigan til. "Ikkinci tilni o'rganish" atamasi uchinchi, to'rtinchi va boshqa tillarni o'rganish uchun ham qo'llanilishi mumkin, chunki keyingi tillarni o'rganish xuddi shu yo'lidan boradi. Ikkinci tilni o'zlashtirish kamdan-kam hollarda to'liq ikki tillilikka olib keladi. Ikkinci tilni o'zlashtirish bilim va ko'nikmalarни egallash jarayonidir, ikki tillilik esa real sharoitlarda kamdan-kam tugatiladigan murakkab va uzoq davom etadigan jarayonning natijasidir.

Adabiyotlar:

1. Ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'Qitish va o'rganishda madaniyatning...[ojs.rmasav.com › index.php/ojs/...](http://ojs.rmasav.com/index.php/ojs/)
2. https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Ingliz_tilini_ikkinchi_til_sifatida_yoki_chet_tili_sifatida_o%27rgatish
3. <https://www.terabayt.uz/uz/post/til-organish-uchun-eng-yaxshi-ilova>
4. <https://uz1.ndespace.org/9-best-language-learning-apps-that-work-470.pg>
5. <https://play.google.com/store/apps/details?id=uz.siyovush.learnlanguagebyreading&mjn>
6. <https://videomin.net/?q=ingliz+tili-orqali-kino-organish>
7. <https://m.youtube.com/playlist?list=PLuFG91lq4iIdmCBbJ5rH8BewQ64PfxDmY>
8. <https://uz.scienceforming.com/10862487-how-to-use-television-to-learn-english>